

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Resolvarea chestiei de naționalitate

de Iászi Oszkár.

Cu privire la modalitatea, după care ar putea să fie rezolvată cu succes bun la noi chestia de naționalitate, domnul Iászi Oszkár își are în cartea sa despre „formațiunea statelor naționale și chestia de naționalitate” păreri următoare:

„Care să fie deslegarea concretă a chestiei de naționalitate? Răspunsul nu poate să fie șematic. Singuraticile naționalități se deosebesc foarte mult între olaltă, atât cu privire la forțele lor numerice, cât și cu privire la trecutul lor istoric și la raporturile culturale. Resolvarea nu se poate face deci după același calapod. E un raționalist utopic acela, care ar vrea să rezolveze după aceeași modalitate chestia naționalistă a poporului slab, neputincios, cu neînsemnată diferență de clasă, țărănesc rutean, și a poporului ceh din Boemia, care are aristocrație cu latifundii întinse, are un intelectualism puternic universitar și mai are la activ și complicațiunile năzuinței seculare de a-și primi independența din punctul de vedere al dreptului public.

Raționalismul, care nu ține cont de diversitatea raporturilor date, — pare-mi-se e al lui Renner, — e greșit, pe lângă tot planul destul de grandios și de uman de rezolvare (a chestiei de naționalitate). Poate că chiar și cu privire la Boemia, pe al cărei calapod a fost compus, planul e neexecutabil. Iar cu privire la Ungaria, Belgia, Bucovina, sigur că planul e neexecutabil. Planul acesta nu ar însemna alta, decât împărțirea întregii organizații a instrucției, administrației, ba și a justiției, după naționalități. Dar istoria nu a cunoscut nici în timpurile cele mai revoluționare o astfel de abandonare desăvârșită și deplină a formațiunilor istoricește dezvoltate.

Exemplul autonomiei bisericești aici nu poate fi aplicat. O trebuință

a vieții, aparținătoare forului intern, poate să fie încredințată îngrijirii celor interesați. Dar școala, administrația, sunt chestii publice în cel mai larg înțeles, cari, dacă s'ar pune la dispoziția blocurilor naționaliste, ar ajunge să fie date la o parte punctele de vedere regnicolare, și interesele mărunte locale particulare, de caracter reacționar, și-ar putea serba triumful față de punctele de vedere mari, mai universale și mai progresive ale întregului. Din acest motiv nu pot accepta nici împărțirea administrativă a lui Vandervelde, după teritorii vallone și flamande. Iar planul lui Renner nu e alta, decât o ediție mai amplificată a separatismului vallon.

După părerea mea, cu privire la rezolvarea concretă a chestiei de naționalitate în general, se poate spune numai atâta, că în scopul realizării păcii naționaliste e necesară respectarea a două condițiuni: întâi, *școală bună, administrație bună, justiție bună, în limba poporului*, și al doilea, *recunoașterea pe seama fiecărei naționalități dreptul, de a-și dezvolta în deplină libertate limba, cultura sa*. Acesta e programul, pe care l-am numit program minimal naționalist, care stă în consonanță cu programul minimal social.

Esecutarea acestor principii concrete, natural, că e chestie de practică, nu de teorie. La toată întâmplarea, cu totul altcum avem să procedăm pe locurile unde avem de a face cu un popor țărănesc, în esența sa, decât acolo, unde s'a format un mare proletariat industrial; altcum acolo, unde există tradiții vechi culturale, și altcum unde acestea lipsesc; altcum într'un stat bine centralizat, și altcum în statul cu dezvoltare puternică a formațiunilor autonome; altcum acolo, unde e vorba de câteva sute de mii, și altcum acolo, unde e vorba de milioane; altcum acolo, unde a existat o puternică viață particulară de drept public, și altcum acolo, unde despre

aceasta peste tot nu poate să fie vorba.

Să nu uităm însă nici aceea, că chestia de naționalitate e ceva ce se află în curgere. De aceea, *dacă astăzi ridicarea unei universități naționaliste ni se pare lucru nemotivat, ero-gațiune de lux: peste cincizeci de ani această dorință se va prezenta ca îndreptățită și necesară*. Lucrul principal e deci, ca chestia aceasta (de naționalitate) să fie tratată totdeauna cu cuvenita elasticitate și liberalitate, să înțelegem totdeauna despre ce e vorba, ce formează cu adevărat interes social din pretenșiunile ridicate, și ce e pretențiune esagerată, ideologică ori de clică? Formula egalității de drept poate cam puțin să ajute, pentru că partidele politice și clasele nu se împărțesc de putere după vre-o dreptate teoretică, ci după greutatea ce o reprezintă, după presiunea economică, intelectuală și morală. Dar rezolvarea chestiei de naționalitate pe bazele perfecte egalități de drept e astăzi neexecutabilă chiar și din motive materiale. Anume, ar fi o politică neexecutabilă și absurdă, dacă fiecărei naționalități mărunte i s'ar da aceeași organizație culturală și administrativă, ca celei mai mari, pentru că în cazul acesta dezvoltarea generală culturală ar fi dată îndărăt pe decenii. Pe când satisfacerea și împlinirea celor cuprinse în principiile fundamentale de mai sus, ar promova numai întărirea economică și culturală a întregului.

Mânecând din aceste puncte de vedere, eu găsesc, că chestia de naționalitate are următoarele trăsături caracteristice însemnate:

a) prepotența mare economică și culturală a maghiarimei, care asigură pe seama acesteia egheomnia;
b) chestia de naționalitate din Ungaria e lipsită cu totul de complicații de drept public. În țara aceasta nu a existat nici o organizație, luată în sens regnicolar, care ar fi năzuit să formeze stat separat,

care ar fi gravitat în mod firesc spre alte formațiuni de stat, ori care ar fi aparținut istoricește la ele. Imprejurarea aceasta ne silește să facem o severă deosebire între chestia dela noi de naționalitate și între cea cehă, irlandeză, polonă, daneză, finlandeză, ori cea din Elsața-Lorena.

c) lumea feudală maghiară a dezvoltat, în mod natural, viața municipală astfel, că ea formează o mică republică nemească. Dacă corporațiunile acestea vechi autonome ar putea să primească duh cu adevărat democratic, făcându-se intrare în ele pe seama poporului, pe ruinele domniei nemeșesti: atunci, după cum spunea și Kemény Zsigmond, o mare parte din pretenșiunile juste naționaliste ar putea să fie bine și fără sguduii împlinite, în cadrele autonomiei comunale și municipale. Legea de naționalitate de fapt în cadrele acestea a căutat să facă rezolvarea chestiei.

Cu ținerea în vedere a acestor momente, conturile principale ale rezolvării chestiei de naționalitate în Ungaria eu le văd astfel:

Înainte de toate aparține noțiunii statului de drept, ca *cetățenii de stat să se poată organiza în partide, în interesul realizării ori cărui scop legal, și fără nici o pedecă să-și poată exercita dreptul de întrunire și asociare*. Trebuie să se rupă deci odată cu teoria și praxa proastă și nedreaptă, după care partide naționaliste nu sunt recunoscute și în activitatea lor sunt neconținut conturbate. Mai departe, în locul sistemului geometric de alegere, tocmai din contră, năzuințele ar trebui să fie acelea, ca după puțină să se formeze cercuri electorale de o limbă unitară, pentru că cu agitații referitoare la limbă și la rassa să nu se poată vâră ceartă între popoarele, cari trăesc în pace și în bună înțelegere împreună. Viața autonomă comună, orășenească și municipală să fie dezvoltată în cel mai perfect spirit democratic, asigurându-se pe seama fiecărei minorități mai în-

FOIȘOARĂ.

Cel mai bun amic.

— De Alfred Hedenstjerna. —

S'au găsit oameni, cari aveau carajul de a șopti, că dl consilier Singling nu este altceva, decât o „mare secătură, frumoasă mascată”. Erau însă puțini oameni de acestia și glasul lor nu era ascultat; de câteori îndrăzneau să-și arete părere, lumea zâmbea batjocoritor zicând: „invie die și răutate!”

Dl Singling era perfect încredințat, că este nu numai o persoană foarte corectă, ci și un om bun și simțitor, care înlătură dela sine ori ce motiv de cleve-tire, întocmai cum înlătură ori ce firicel de prav de pe haina sa foarte îngrijită și nouă nouă.

A fost și el tânăr odată. A stors de benii în anii de studiu, pe cât a putut, toate rudeniile, ca și alți tineri; a avut și el pasiunile sale, ca toți studenții. Însă nici odată n'a făcut răul, pentru că e rău; ci totdeauna numai pentru aceea, fiindcă do-bânda printr'insul o plăcere oarecare sau un favor. Când îi murea outare venerabilă mătușă sau venerabil unchiu, dela care primise ajutoare, totdeauna trimitea pe si-orul lor flori alese cu gust, uneori și co-stisitoare.

Odată, cu toate acestea, a pățit-o cam rău. Nu-i plăcea să-și aducă aminte de întâmplare, ba încerca să o uite și să se capaciteze, că la adeocă lucrul nu s'a petrecut așa cum s'a petrecut. Însă în fantazia sa înfrigurată, sau când se svârcolea în pat pe urmele unui supu copios, avea halucinații, că într-o vreme pentru a-și salva onoarea, împrumutase câteva mii de coroane dela un amic, care administra cassa unui institut. Împrumutul îl luase numai „pe câteva zile”. În timp scurt însă, amicul care era vecin cu dnul Singling, a fost aflat într-o dimineață mort în patul său.

Dl Singling s'a dus să-l vadă. S'a impresionat în adevăr; dar pe urmă s'a oprit și s'a gândit... la amicul sârman Svensson, care era atât de singur.

Mortul adeocă n'avea pe nimenea în lume, nici soție, nici mireasă, nici rudenie, care ar putea fi atinsă de judecata rostită asupra unui mort. Judecata în acest caz era să fie destul de aspră... Dar Singling se simțea pe atunci foarte strâmtorat de bani.

La adeocă, ce are de-a face pentru un mort, care nu lasă după sine nici nevastă, nici copii, că oare e îngropat ca om nepătat, sau ca om desonorat? Ce are de-a face?

Singling și-a repetat întrebarea aceasta de mai multeori, până ce i s'a părut, că de fapt — n'are nimic de-a face. A

scotocit prin hârtiile răposatului amic să găsească obligațiunea ce i-o dase cu propria subscriere, a pus-o binișor la brăzar și cu un aer posomorât a dat de veste taturora despre moartea neașteptată a amicului și vecinului său.

A produs nu puțină senzație știrea, că harnicul, modestul Svensson s'a fi comis un furt; însă nu mai încăpea îndoială, că a furat, de oarece din cassa lipseau câteva mii. Din norocire nu-l jalea nici o soție și n'avea nici un copil, care să plângă de rușinea și ocară faptului; iar dintre puținii buni „amici” căți i-a avut în viață, cel mai bun îi era Singling.

A și dovedit-o în realitate Singling, nu s'a ferit de casa rușinei, ci s'a purtat ca un adevărat prieten credincios, ca un frate bun. Și când sora lui Svensson, o dșoară tinăra, simpatică, s'a ivit fără de veste dintr'un colț de țară, Singling a căzut în genunchi lângă cadavru amicului său și a plân: de-nădăjduit: „Cum ai putut să faci așa ceva, tu, care ai fost totdeauna așa de cinstit și așa de bun?”

Și apucând mâna tinerei dame, a început să apere în vorbe duioase „pasul nesocotit” al fratelui ei. A înșoțit-o pe urmă la masă, ca un protector și a stat aproape fără întrerupere lângă dânsa până la înmormântarea lui Svensson, — asta a durat cam mult, de oarece se spunea, că mortul s'ar fi otrăvit.

— Dta îmi dai dovezi de o mare bună-tate, dar te rog lasă-mă singură cu supărarea mea! Rușinea răposatului nu trebuie să atingă pe un amic, care și-a făcut o idee falsă despre nenorocitul meu frate! grăia dșoara Svensson.

Dar Singling știa să se jertfească, era bun și nobil; iar tinăra damă la despărțire îi făcea semu de adio din fereastra vagonului, fălăind o batistă tivită cu negru.

Oameni cu mult mai neînsemnați decât Singling au șezut la sfat cu un monarh sau au ajuns în fruntea outărei societăți. Este numai o întâmplare, că el n'a dus-o tocmai până pe acolo. Era, cu toate acestea, respectat și avea multă autoritate. Când i-a murit soția, când și-a serbat aniversarea de 50 de ani a nașterii, sau jubileul de 30 de ani împliniți în serviciul statului, l-au salutat călduros cele mai distinse persoane din societatea bună.

Avea un singur fiu, doctor în filozofie. Tânărul în etate de 29 de ani publicase studii celebre și înțelegea cum să învârtească cu eleganță un cadril la un bal de elită.

Intr'una din zile fiul său a sosit acasă și a spus, că într'un oraș al Suediei de Sud a câștigat inima unei fete bogate, frumoșele și bune. Întocmai în ordinea aceasta a desrîz-o: bogată, frumoșică și bună.

semnate naționaliste dreptul de a se manifesta în limba sa în cursul dezbaterilor. Am atins noțiunea „unei minorități mai însemnate“, pentru că n'asî vrea, ca câțiva oameni, punând în discuție chestia de naționalitate, să poată conturba debaterile chiar și acolo, unde 90% ale populației vorbesc aceeași limbă.

E de importanță mare apoi, ca la autoritățile administrative și la judecătorii de forul prim, cari stau în atingere nemijlocită cu poporul, să fie aplicați în număr suficient astfel de funcționari, cari afară de limba statului mai posedă în mod perfect, în grai și în scriere, limba majorității populației celui ținut. Iar în ținuturi mixte, este a se purta de grije, ca să fie și astfel de judecători și funcționari, cari cunosc limba minorității mai însemnate și pot purta pertractările în limba aceasta.

La forurile administrative și judecătorești mai înalte este a se purta de grije, ca să fie aplicați funcționari, judecători, și să fie formate senat și secții, cari să aibă cunoștințele necesare locale și de limbă, pentru a putea aprecia și judeca în afaceri de pe teritorii naționaliste. Firește, că toate autoritățile comunică între olaltă și cu guvernul în limba statului.

(Va urma.)

Din parlament. Dieta a votat Luni și Marți o mulțime de legi mărunte, — în absența opoziției maghiare, — cari legi astăzi, Mercuri, vor fi votate și din partea casei magnaților, apoi înaintate Monarhului spre sancționare. Intre ele se află și legea despre contingentul de reorufi. Măne, Joi, dieta va fi apoi ajurnată prin rescript regesc până la 15 Septembrie. Opoziția, ca de regulă, a voit să intre în parlament, dar a fost oprită de poliție și miliție, cu ordinul, că numai cei neesoluși dintre deputați pot să intre, cei esoluși nu. Dar cei din urmă s'au solidarizat cu aceștia din urmă și astfel n'a intrat nici unul din ei în dietă. În vacanțele dietei opoziția va începe o campanie energică în contra guvernului.

Cronică pedagogică.

L. Braun: Emanciparea tineretului.

— Dare de seamă —

de G. Fl. Preșmeranu.

O senzație neobișnuită a avut darul să producă apariția unei broșuri edită de sub tipar mai în zilele trecute, sub numirea de „Emanciparea tineretului“. Această scriere de natură a revoluționară întregă lumea pedagogică, prin conținutul său bogat și espunerea sa clară în idei logice și coais redade, se prezintă în forma unui cuvânt de dojană, dar totodată și de binevoitoare îndrumare adresat școlii și diferitelor straturi sociale.

Fiind edită din peana scriitoarei, de recunoscut talent Lily Braun, ea e merită să servească de indemn și subiect pentru noua discuție privitoare la multe

reforme, ce își fac tot mai mult simțită lipsa lor în instrucția de azi.

Dacă alt efect nu ar avea, cel puțin ea va avea darul să descopere legăturile de pe ranele sângerânde încă și nevredicate, ce acoper cu îmbelșugare organele societății de azi, pentru a se aduce membrilor de căpetenie ale organismului social: școala și familia, radicală și mult dorită vindecare.

În scopul acesta autoarea cu pătrunderea sa psihologică a știut nimeri mijloacele, prin cari să poată trezi coarde gingașe în inimile celor mențiți a fi conducătorii noii generații.

Astfel ea ne face să defileze pe dinaintea noastră pe martirii tineretului, pe acei vitregi copii ai sorții, cari cu jertfa vieții lor au trebuit să espieze urmările unei educații greșite. Ceea ce însă alcătuiește valoarea acestei sorieri este spus apoi în sentințele ce le pune autoarea în gura reprezentanților opiniei publice, pe cari aceștia le rostesc, având în vedere cauzele multelor sinucideri ale tinerilor de azi.

În punctul acesta se supun unei critice înțelepte, diferitele mișcări, direcții și încercări de reformare a învățământului, aflându-se în locul celor dovedite de greșite, soluții mai potrivite. Un cuvânt de osândă deosebit de grav, ridică autoarea contra aceluia curent ce voia să elimineze religia din școală în credință, că aceea se poate suplini prin o doctrină de virtuți morale. Nu mai puțin osândește ținuta celor ce caută a reduce învățământul limbistic, precum și pe cei ce reclamă dreptul de prioritate pe sama instrucției pur științifice.

Ceea ce alcătuiește meritul pedagogic al lucrării este dovada de pricepere, ce o dă autoarea, când își îndreaptă și concentrează toate silințele într-o face să triumfeze principiul respectării individualității elevilor.

În scopul acesta, ea și află căile potrivite într-o promovarea dezvoltării personalității în elev, cu tot complexul său de inclinări, talente, interese etc.

E de interes modul cum argumentează, când stabilește necesitatea unei individualizări a instrucției, combatând punctul de vedere contrar.

Ea zice, că fiecăruia fel de individualitate, atacă interesele tinerimii, căci nu avem lipsă de școale, la fel, ci de școale cât mai diferite, pentru ca ori ce inclinatie să-și aște isvorul convenabil, din care să-și poată estrage elementul de viață necesar: fie știință, fie energie spirituală etc.

Să se ferească școala, dară — zice scriitoarea — a constrânge pe elevi la însușirea aceluiași obiecte de învățământ, în aceeași formă, mai ales dacă aceia prezintă particularități foarte deosebite, ce privește aptitudinile și inclinările lor.

Nu e vorba deci aici de o emancipare în sens modernist a tinerimii, ci de o adaptare a referințelor școlare la întregă lumea spirituală a elevului, de o reformare a învățământului de așa fel, ca prin o selecționare strictă a învățământului să se promoveze cât se poate mai bine dezvoltarea spiritului de independență a elevului, la care îl califică și împrejurarea, că lumea spirituală de azi a tinerimii s'a îmbogățit, cunoștințele îi sunt mai vaste și mai multiple, și ougetarea mai dezvoltată și mai ageră, ca la tinerimea din trecut. Toomai de această schimbare în natura copiilor nu voia să țină cont, nici

familia, nici școala de azi; aici dară e de a se căuta cauza multelor anomalii ce au de urmare, nu arareori multe cazuri tragice de sinucideri ale tinerilor de azi. Din cele înșirate până aici se va putea convinge ori cine de valoarea acestei publicații, cât privește mai ales dăscălimba noastră, dornică de îndrumări și vederi mai largi, privitoare la felul de instrucție în școală, și din care trebuie să se caute să se obțină foloase de valoare cât mai reală.

Voi da în traducere liberă această lucrare în firma convingere, că întreprind o muncă folositoare și procur și publicului mare o lectură plăcută și edificatoare.

Și sunt încredințat, că această traducere va întâmpina o binevoitoare primire în toate cercurile noastre sociale, dar cu deosebire în rândurile educatorilor noștri de profesiune.

„Omul povăuit de minte“.

(Fine.)

Nu cred! — Dar tu atâta ești de c-braznio și nemulțumitor, încât poruncile cele mai scumpe, mai prețuite, mai sfinte, și cele mai drepte, ne vrând a le ști și a le implini, aștepti ajutor din ceru. Rușine să-ți fie, nu ești vrednic a te zumi om, ci batjocura și ocara omenirii, dacă tu nu cunoști poruncile aceluia, dela care atârna toată fericirea ta. Cătece rușinoase poți să înveți, dar poruncile nu! — Ah, ticălos de tine, cum te-ai zăcutat, cum te-ai nimiciat! La birturi vă adunați, acolo batjocuri sărbătorile, voi nemulțumitori filte! Vă ocărăți, apoi dacă săraciți, vă viațați că nu aveți noroc, dar nu ziceți că nu aveți minte. A! minte aveți toți! Nu e glumă, oameni ca voi, cărora nu le trebuie nici o carte, nu se află, că voi toate le știți. Voi la birturi știți despre toată lumea să vorbiți! Cutarele e așa, apoi a-cela așa; dar e minciună goală și toate sunt altminterlea, numai voi nu vreți să credeți, ba nici nu puteți crede, că beutura vau făcut capul cald, apoi și ghița să pare că e caldă. — Când veți pași odată în rând cu alte neamuri? Când vă veți lăsa de beție? Vai de voi, bețivilor, și de cei ce vau năsoit, că și urma vă pute, și se îngreșează tineri, copii, văzându-vă umblând ca dobitoacele. Prunci, cari se nase de părinți bețivi, asemenea vor fi bețivi și îndărătnici. Auzitați bețivilor? Auzitați ce nenorocire aduceți voi în lume? Apoi nu vă temeți că veți fi pedepsiți de mânia cerului? Veți rămânea la bătrânețe ca vai de voi, și atunci chiar vrând să vă lăsați de spurcata beție nu veți putea, că vi s'au îndătinat stomachu săl stropiți în toată ziua cu rachiu, și mintea vi s'au slăbit, încât nu e în stare săl chivernisească; mintea sau făcut roabă stomachului bețivilor: birteați se 'nboagătesc cu orețarii voștri, cari iați câștigat cu multă și orantă asudare, apoi își bat joc de voi când vă văd că sunteți de spurcați după ce veți îmbătat, de putoarea ce iasă din gură nu se poate omul de voi, ca de ciomă, a-propie. Bețivilor! Vouă să strig în numele legilor dumnezeiești și politicești, să vă lăsați de beție, și să vă îndepărtați de ea ca de cel mai cumplit rău, că prin ea veți pierde cinstea, sănătatea, și toată averea. — Îndătinativă a vă aduna Dumineca doi, trei, sau și mai mulți la un loc, unul să oitească vreo carte folositoare, iară ceilalți să asculte, apoi veți petrece fără cheltuală ce ați da la birturi, veți petrece mai bine, și cu mai mare desfătare, și va fi a-

dunarea voastră rugăciune plăcută părintelui cereș, va fi jertfa cuvioasă, și puteți fi încredințați, că atunci și Dumnezeu e în mijlocul vostru. După ce au citit unul din voi, unul altuia să spună în scurt cum au înțeles ceea ce au citit, apoi iacă vă școala întreagă. Cartea vă este învățător, iară voi învățați și învățați Școala mai gata fără nici o cheltuală, așa încet, încet vă simțiți mai buni, mai drepți, mai sarguitori, mai păzitori de casă, mai lucrători, mai blânzi, mai sgarziți, învățând a vă cunoaște pe voi înșivă, și pe aceia, cu cari aveți să trăiți. Cunoașteți aceasta, pe cum și datorințele voastre și a lor, nu vă va putea nimenea înșela, nici va cere dela voi mai mult decât se cade, căci prostul și moșul totdeauna acolo unde nu se cade dă mai mult, iară unde sar ouveni să dea, acolo tremură, numai dacă i se face pomenire; el lucră fără lumină, și stricând aceea, ce la lumină ar fi făcut bine, are pagubă înzecită și înșutită, apoi în urmă fi pare rău, că n'au vrut să dea bani pe lumină:

Caută după ploae,
Căciulă de oae;
Însă timpul nu așteaptă
Pe cel, ce nu se deșteaptă,
Ci vine întârziat
La țarg, cu lucru stricat.
Muerii zicând: vai de noi,
Că lucru merge 'napoi,
Clăbătu i vezi pigulit,
Tolu 'n spate tot cărpit.
Că 'nainte tot ce' avea,
Pă nimicuri risipea,
Și acum nici pâne n'are,
La copil să dea când cere,
Tremură cu el de frig,
Subțiat, ca un cârlig,
Când e gerul cel mai mare,
De 'ncălzit soba nu are,
De frig îl vezi tremurând,
Și pruncii auzi plângând,
Toți zic: Tată dă-ne pâne,
Ce ne-ai lăsat ca un câne?
De ce soba nu 'ncălzești?
Ci la birt tot cheltuești,
Și noi aici ne zgărcim
De frig, de foame perim.
Tu ce dară tată ești,
Casa dacă 'ți părăsești?
Doară de noi blăstămat
Să fii, viața ne-ai dat?
Vini beat, și 'n pat te trănesteți,
Pe noi toți ne ocărești.
Cu ocări în loc de poame
Vrei, să ne treacă de foame?
Cum putem să ne lăudăm,
Tată că și noi avem?
Când fără cină, și prânz,
Ne lași să stăm, și flămânzi.

Vedeți! Cum vă place această stare? Voi singuri iubiți cetitori ai mei știți, că mulți dintre voi se află în acest chip. — Deci învățați-vă de tineri la lucru, și gândiți despre toate ce se pot întâmpla; până sunteți tineri alegeți-vă în ce stare gândiți că veți putea și vouă și altora mai mult folosi, și nu vă aplicați spre aceea ce vedeți că nu e amăsurat talentului vostru, că veți rămânea de rușine, când va cunoaște lumea, că nu sunteți vrednici de norocul la care ați ajuns, zicându-vă: mai mare e norocul, decât dobitoacul. Mai bine e să întrebe lumea cum ai remas fără dirigătorie, decât cum ai căpătat dirigătorie.

În Zarea, 20 Mai 1843.

Petru Lupul,
profesor de Teologie

Aceasta e prefața scrisă de P. Lupulov în fruntea lucrării traduse din limba franceză, prefață, care e de actualitate mai ou seamă acum, în timpul în care trăim, și care prefață ar putea fi pusă în fruntea ori cărei broșuri din biblioteca „Asociațiunii“ pentru popor.

C. M.

(„Românul“)

Din despărț. „Asociațiunii“.

Convocare.

On. membri ai despărțământului VIII. Deva al „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român“, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii culturii poporului nostru, sunt poftiți să ia parte la adunarea cercuală, care se va ținea la 14 Iulie n. 1912, la orele 10 din zi în biserica gr. ort. română din Nevoies, pe lângă următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin directo-
rul despărțământului. 2. Raportul comite-
tului prin notarul despărțământului. 3. Disertațiunea dui Dr. Eugen Tatar: Cum să-ți aperi dreptul. 4. Esmiterea unei oc-
misiuni pentru cenzurarea raportului co-
mitetului. 5. Esmiterea unei comisiuni pen-
tru înscrierea de membri noi și încaasarea
taxelor. 6. Raportul comisiunilor esmise.
7. Alegerea alor 2 delegați și despărță-
mântului pentru adunarea generală. 8.
Eventuale propuneri. 9. Dispozițiuni pen-
tru verificarea procesului verbal. 10. În-
chiderea adunării.

Din ședința comitetului cercual, ți-
nută în Deva la 14 Iunie st. n. 1912. Dr.
Ioan Dobre m. p., director. Dr. Eugen
Tatar, notar.

la urmă o mutră cam stupidă pentru un
bărbat atât de inteligent. Fața doamnei
Gumson s'a strâmbat nițel, gata să izbuc-
nească în lacrimi. Deodată își plecă fruntea
zicând încoșor:

— Eu sânt... eu sânt din familia
Svensson... Ochii dui consilier luară o
expresie de veselie, care trebuia să produ-
că un efect magiilor asupra fiecărui
purător al numelui Svensson. Însă doamna
casei a înțeles, că dl Singling este departe
de a cunoaște realitatea; și de aceea, as-
cunzându-și fața mâhnită în batistă, iz-
buoni în suspine:

— Eu sânt Ana Svensson, pentru
care dta ai fost odată atât de bun și de
sinteresat, atunci când... când nenorocitul
meu frate...

Dl consilier a roșit; apoi pe un mo-
ment a încremenit... Și-a adus aminte de
lucrul cel mai umilitor al vieții sale. Doamna
Ana Gumson a înțeles rău încremenirea
lui, a căzut în genunchi și cu lacrimi în
ochi a urmat:

— Nu pot să mă supăr, dacă dta gâ-
sești rușinea celui mort și pe fruntea ou-
rată și nevinovată a nepoatei sale. Însă te
rog... să orăți tinerii! Declor pe sufletul
meu, că familiile noastre, a mea și a so-
țului meu, sânt încoale fără nici o pată...

Dl consilier s'a luminat, a sărutat cu
eleganță mâna femeii și i-a răspuns a-
vântat:

Tatăl a z'imit mulțumit și s'a bu-
curat, că știința băeștului se adaptează rea-
lităților vieții. După aceea dl consilier
și-a împachetat fraoul și a plecat cu fiul
său la fânțare.

Casa fabricantului Gumson era strașnic
de împodobită; părinții Gumson știau, că
au să deie tinerii părechi parale din greu,
dar mai știau că doctorul de filozofie este
o bună partidă, ear bătrânul consilier se
bucură de cea mai mare trecere.

La sosire tatăl și fiul au fost primiți
de o fată drăguță, cum sunt cele mai multe,
de un tată cam gras, cu față roșă ca de
bronz, și foarte prevenitor, și de o mamă
destul de bine îmbrăcată, dar pentru mo-
ment cam timidă și nedumerită. Doamna
a rogit ca focul, mai ales când dl consilier
ou o delicată galanterie i-a ridicat mâna
să i-o sărute.

— Dacă îmi dai voie, am să-ți zic
„nene Franț“, ca la o viitoare rudenie, —
zise ea. — Te rog acum să jertfești câ-
teva minute, ca să putem vorbi ceva între
patru ochi“, adause femeia cu oarecare
frioă, îndată ce trecură primele momente
după recomandare.

Întâind în salonașul doamnei, ea își
înălță privirea umilită spre impunătorul
consilier și zise:

— Noi ne-am mai văzut odată...

Dl consilier a încercat surzând să-și
aduocă aminte; însă n'a reușit decât să facă

Dela școala civilă de fete.

Program

pentru încheierea solemnă a anului școlar 1911/1912 la școala civilă de fete a Asociațiunii.

Sâmbătă în 29 Iunie n. 1912 dela 11—12 ore a. m. în sala festivă a Muzeului Asociațiunii.

1. Cor: „Cântecul străinătății”, de T. Popovici.

2. „Vulturul prins”, poezie de Ion Boroș. — Recitare.

3. „Carnaval de București” (p. pian), de Fr. Lorenz.

4. Cor: „Hora”, de T. Popovici.

Oaspeții sunt bineveniți!

Diracțiunea.

NOUTĂȚI.

† I. Luca Carageale. Vestea tristă aducem cetitorilor noștri. Distinsul scriitor român, neîntrecutul măiestru al condeiului și al ridiculizării moravurilor noastre, I. Luca Carageale, a decedat în Schöneberg lângă Berlin în mod neașteptat, în etate de 60 ani. Corpul său neînsuflit va fi adus acasă, la București, unde va fi înmormântat cu toate onorurile cuvenite unui scriitor mare. Domnul Delavrancea, fost ministru, și alți prietini ai defunctului, au plecat la Berlin imediat după primirea tristei vești, pentru a lua măsurile cuvenite cu privire la transportarea acasă a corpului neuitatului scriitor. În Sibiu, după sosirea deprimătoarei vești, a fost arborat numai decât steagul negru pe palatul muzeului „Asociațiunii”, ca semn, că neamul întreg jălește pe unul dintre cei mai buni scriitori ai sei, pe I. Luca Carageale. Fie-i memoria eternă!

Regularea congruei și a salariilor învățătoarești. În ședința casei magnaților ținută în 16 a. l. c. a făcut ministrul de finanțe Teleszky, importante declarații privitor la regularea congruei preoților precum și a salariilor învățătoarești dela școlile confesionale. A zis, că pe toamnă va prezenta dietei proiectul de lege despre regularea congruei, în urma căruia preoții vor câpăta cvinovenale și anume: Aceia, cari în Ianuarie 1912 au deja 5 ani de serviciu vor câpăta începând cu acest an 400 cor. cvinovenal, cei ce au împlinit 10 sau mai mulți ani de serviciu capătă cu 1 Ianuarie 1913, 800 cor. Sunt sistematizate apoi trei cvinovenale de câte 200 cor. pe cari preoții le vor primi la termin, așa că la 25 ani de serviciu preoții vor avea 3000 cor. anual. Regularea salariilor învățătoarești, care se va îndeplini începând cu 1 Ianuarie 1913, e contemplată astfel: Cele trei categorii de salarizare se vor sistă și salariul fundamental învățătoareșc e statorește în 1200 cor., iar maximalul la 2800 cor.

Prelegeri publice. Despărțământul VI al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, cu sediul în Sebeșul-săses, va ține în vara anului curent prelegeri publice în următoarele comune: Dais, 30 Iunie. Răchite, 7 Iulie. Sebeș, 14 Iulie. Căpâlna 21 Iunie. Cioara 28 Iulie. Deal, 4 August. Sibiu, 11 August. Planul de sus 18 August. Lancărăm 25 August. Laz 1 Septembrie. Tărtăria 8 Septembrie. Iar în centru, în Sebeșul-săses, prelegerea publică va fi ținută în 12 Iulie n. e.

Manevrele mari. Se știe, că manevrele mari din anul acesta se vor ține la Seghedin. Șeful statului major, Schemus, cu suita sa, a vizitat ținutul în săptămânile trecute. Conform planului de până acum, la manevrele conduse de moștenitorul Franței Ferdinand vor participa și patru arhiduci, împreună cu 12 generali. Serviciile de recunoaștere vor îndeplini, cu acest prilej, două baloane și zese aeroplane. Cartierul general va fi în Mezöhegyes.

Jubileul împăratului Wilhelm. Se anunță din Berlin, că cu ocazia jubileului de 25 de ani dela urcarea pe tron a împăratului Wilhelm va apărea o carte, la care au scris articole peste cincizeci de scriitori. Primul articol va arăta întru cât s'a dezvoltat industria germană în timpul domniei împăratului jublant.

Avis. În 2 Iulie st. n. a. c. la orele 10 a. m. comitatul Sibiiului ține adunare municipală extraordinară, al cărei obiect principal e atitudinea față de situația politică creată prin regimul Lukács-Tisza. Clubul municipal român se va întruni în aceeași zi la orele 9 dimineața în localul Casinei române din Sibiu. Dr. V. Preda, viceprezid. Dr. L. Borcia, secretar.

Servicii divine în vreme de noapte. În timpul cel mai apropiat se vor ține în bisericele din Berlin servicii divine de noapte, pe sama oamenilor cari ziuă, în urma ocupațiunii lor, nu pot participa la serviciile de dimineață. Plănuitorii s'au gândit mai întâi la personalul aplicat în prăvălii și în restaurante. Ideea nu este nouă: în anul trecut s'au introdus astfel de slujbe în orașul Dresda.

Expediție științifică. Pentru explorarea mării polare de nord s'a constituit în Berlin o expediție, a cărei durată va fi de trei sau patru ani, și care este pusă sub direcția locotenentului Schroeder-Stranz. Plecarea se face în Iunie 1913. Întoarcerea este proiectată prin Oceanul Pacific și Atlantic. Prezența de onoare este încredințată principesei de Bavaria, Tezeza, apoi ducelui de Altenburg, ducelui Frideric Adolf de Mecklenburg și altor personalități influente din lumea științifică și politică. Un număr însemnat de savanți iau parte la expediție. Mamele din Berlin vor procura aparatele de trebuință pentru explorare.

După examenul de majori. La examenul de majori, ținut săptămâna trecută în Belgradul Sârbiei, au căzut douăzeci de candidați. Dintre cei căzuți s'au împușcat în ziua următoare 3 ofițeri. În scrisorile ce au lăsat, declară că se sinucid, pentru că n'au reușit să treacă examenul.

Mamă la douăzeci de băieți. O țărăncă din comuna Kieferfeld, între hotarul dintre Tirol și Bavaria, a născut zilele acestea al 20-lea băiat. Toți sunt în viață. Mama este de 40 de ani, ear băatul cel mai mare de 23. Principele regent bavarez, care e nașul băatului al douăzeciului, a dăruit mamei o sumă mai mare de bani.

Venitele automobilelor. Un ram de industrie franceză, dintre cele mai înfloritoare, este fabricarea de automobile, al căror export produce țării un venit uriaș. În primele cinci luni ale acestui an Franța a încasat din străinătate aproape optzeci și patru de milioane de franci pe automobile. În același timp al anului trecut a vândut automobile în preț de 79 milioane de franci.

Carte aprobată. Prin ordinul ministerial Nrul 64,756/1912 s'a aprobat *Geografia* pentru școlile primare cu limba de propunere română, ediția 10, întocmită de Pompiliu Dan, inv. în Zernești și apărută în editura librăriei H. Zeidner din Brașov, de unde se poate procura. Prețul împreună cu harta colorată a Ungariei 60 fileri.

Cănele unui om ucis. Se știe din Paris, că pe drumul ce duce în Bretagne, a fost găsit cadavruul unui muncitor cu numele Jules Jacob. Cercetarea după câteva zile, n'a dat nici un rezultat. De aceea un polițist a făcut propunerea să se aducă cănele lucrătorului ucis, și cu ajutorul animalului să se facă mai departe cercetarea. Cănele, adus la mai multe persoane suspecte, a rămas însă liniștit. În sfârșit l-au făcut să miroase pantalonul muncitorului Lecorre. Atunci cănele deodată a început să mearse și să se arunce la haina mirosită. Oamenii poliției au plecat îndată la locuința lui Lecorre, unde animalul s'a infuriat atât de mult, încât era să sfâșie pe lucrător. După câteva minute s'a găsit un ouțit plin de sânge; Lecorre n'a mai avut încotro, a recunoscut crima comisă.

La fondul Bechnitz pentru răspândirea de cărți folositoare între meseriași, al Reuniunii sodalilor români din Sibiu, au mai dăruit: Ierofteiu Viserianu, paroh (Cris), 15 bani, I. Bales, contabil la firma orotului I. Petrasou, 20 bani, Nicolae Nestor, canonic (Blej), 15 bani, Dumitru Crăciun, primar (Cărpeneș), 20 bani, Ioan Pop, paroh (Sâmbăta sup.), 20 bani, Ștefan Morariu, paroh (Cunța), 15 bani, Alexandru Cioasă, preot (Cărbunar), 15 bani, Ioan Orășianu, rigorosant în drepturi, Ioan Ignaton, absolvent în teologie, câte 20 bani și Miocica Tordășianu, 10 bani.

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa „Institutului de credit și economii Ardeleană” în Orăștie-Szászváros.

Cea mai mare adâncime a mării. Vasul Planet, care a sosit acum din apele Aziei, anunță că cea mai mare adâncime a mării se află la o depărtare de 40 de mile dela insula Mindanao. Marea este aici afundă de 9780 metri. Cea mai mare adâncime a mării era până acum de 9635 metri în apropierea insulelor Mariana.

Reuniunea meseriașilor români sibieni va face Dămăcea la 14 Iulie, sau la caz de timp nefavorabil, în 21 Iulie n. e., o excursiune în „Dumbrava Sibiiului”. Plecarea cu muzica din Brateiu la ora 7 a. m. din localitățile Reuniunii. Conducătorii Reuniunii vor face tot posibilul, ca petrecerea aceasta să ofere distracție pentru tinerime și pentru familiile meseriașilor noștri.

O întrebare. În primul său articol din nr. 127 s. c. *Românul* se ocupă cu *Asociațiunea Aradană*, care deși are un trecut seicicentener. (este înființată în 1862), a stat și stă părăsită și uitată în mijlocul unui ținut românesc și înfloritor, alcătuit de comitatele Arad, Cenad și Bichiș. La sfârșitul articolului confratele aradan serie următoarele: „Știm cu toții, că comitatul partidului național a primit fostul palat al *Tribunei* cu mari, cu aproape insurportabile sarcini. Sub povara acestor sarcini comitetul e nevoit acum să vândă palatul, și amenință în cel mai serios mod primejdie, ca acest palat menit să ajungă avere românească, să treacă pe mâni protivnice... Întrebăm: Nu e oare o supremă datorie de onoare a noastră, a tuturor din cele trei comitate, să mântuim o frumoasă avere românească?... Nu simt aceste trei comitate: Aradul, Cenadul și Bichișul mândria să înzestreze și pe biata noastră cenusotă, *Asociațiunea Aradană*, măcar cu un palat de modestia palatului *Tribunei*? — Confratele speră că *Asociațiunea națională a Aradului*, adăpostindu-se într-o clădire proprie, se va deștepta din amorțire și va da semne de muncă înțepită.

Pentru pantofari și cismari.

Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriași cum și către cărturarii (preoți, învățători, notari etc.) noștri de pretutindenea cu rugarea, să aducă la cunoștința cafelor (sodalilor) și măestrilor pantofari și cismari, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu, subvenționată de stat se ține în zilele din 15 Iulie până la 3 August n. c., un curs de specialitate pentru cafele și măestrii pantofari și cismari cu locuința afară de Sibiu (din provincie). Instrucția să ține zilnic dela ora 7—12 a. m. și dela 2—6 d. a. Frecvenții primesc instrucția (învățarea), cărțile, revizitele (unelte) și locuința gratuit (pe nimica), iar cei de religia (legea) gr.-or. mai capătă și câte un ajutor de 20 cor., pus la dispoziția școlii de către consistorul nostru arhidiecezan. Frecvenții la finea cursului primesc certificat de absolvire a cursului.

Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze (pe o simplă carte postală) în acest scop fără zăbavă către dnul director Martin Schuster în Sibiu (Nagyzeben, Saggasse 29).

În legătură mai amintim, că cursul ordinar de 3 ani (pentru învățacei) al acestei școli se începe la 4 Septembrie n. c. și să primesc astfel de băieți, cari vor dovedi cu carte de botez că au împlinit vârsta de 12 ani și cu atestat școlar, că au isprăvit cel puțin școala primară. În fine pentru pantofarii și cismarii cu locuința în Sibiu la această școală se va ține în zilele din 15 Iulie până în 3 August n. c. și un curs de orot.

Sibiu, la 25 Iunie n. 1912.

Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Vic. Tordășianu
prezident.

Ștefan Duca
notar.

Cărți și reviste.

Vatra Școlară, nr. 6 din Iunie 1912 cuprinde: G. Barțiu. Ce fel de cântec se folosim în școala populară, de T. Popovici. Rolul limbii materne, de A. Sica. La situațiune, de I. Paicu. Monografia școlii elem. gr. or. române din Branișca-Bicșu, de N. Bămbaș. Informațiuni. Bibliografie. — Abonamentul 8 cor. pe an, 4 cor. pe jum. de an. Adresa: Dr. V. Stan, prof. sem. Sibiu, strada Măcelarilor, 27.

Candela, nr. 6. cuprinde: Protopopul Miheil Strilbișki, de D. Dan. Exodul, de Dr.

V. Tarnavachi. Prelegere publică de inaugurare, de M. Călinescu. Text rusesco. Comunicări. Cronici. Bibliografie. — Abonamentul 8 cor. pe an. Adresa: Cernăuț, în reședința arhiepiscopală.

Biserica Ortodoxă Română nr. 2. din Mai 1912 cuprinde: Cuvântare de deschi-dere a Consistorului sup. bisericesc, de I. P. S. Mitropolit Primat Conon. Cei trei tineri arhierii. Dialectul alexandrin sau limba cărților sacre. Lumea prin păcatele ei supune la patimi nouă pe Iesus Hristos, de I. Teodorescu. Apologetii creștinismului în sec. II. Mănăstirile din Sfântul Munte. Urmările ireligiozității, de B. Mangăru. O școală privată pentru instrucția și educația fetelor. Clerul nostru. Asupra unor imperioase datorii preoțești. Două scrisori. Acte oficiale. Act de săpare de temelie, de T. Burada. — Abonamentul 12 lei pe an. Adresa: București, Strada Principalele unite, 60.

Revista asociației generale a învățătorilor din România, nr. 11 din 1912, cuprinde: Al IX congres învățătoareșc. Problema educației. Cum trebuie să se înțeleasă educația în armată. Dela conferențele generale. Sugestia în educație. Sărbătorirea unei pensionare. Petre Liciu. Dela un cerc cultural. O căldă rugămintă. O inaugurare. Un centenar de doliu ș. a. — Abonamentul 5 lei anual. Administrația: Ilie Lupa în Slobozie, Ialomița.

Anuarul XXVIII, al Institutului pedagogic-teologic al arhidiecezei ortod. române transilvane în Sibiu, pe 1911/12, publicat de Dr. Eusebiu R. Roșca, director. — Este primul anuar ce-l primim în anul acesta la redacție. Conține: *Centenarul institutului*, descrierea serbării jubileare din 28 Sept. 1911 a primului centenar dela întemeierea acestui așezământ. A lipsit dela serbarea aceasta centenară, — zice autorul lucrării, prof. sem. Dr. Pavel Roșca, — obișnuita paradă de vorbe; „Seminarul a fost și este institutul muncii stăruitoare, dar tăcut; și acest caracter s'a exprimat în modul cel mai potrivit în felul cum a fost aranjată serbarea centenară... Ea a fost un model de serbătorire a muncii în liniște, cu seriozitate și demnitate”. La sfârșitul descrierii se fac cu toate acestea și două constatări, nu tocmai îmbucurătoare, care ținem să le accentuăm și la acest loc: Prof. Dr. P. Roșca face adecă constatarea, că preoții în mare majoritate, și învățătorii aproape în totalitatea lor, s'au abținut dela orice manifestare cu acest prilej. A doua: Lipsa de interes s'a arătat și față de momentul netrecător al serbărilor jubileare, și adecă față de *Monografia seminarului*, scrisă de protosinelul și actualul director seminarului, Dr. Eusebiu R. Roșca, o monografie bine apreoată atât de corpul profesoral al seminarului Andreian, cât și de publicistica română. Constatările acestea ar trebui să dea de gândit acelor, pe cari îi privește. — Anuarul mai publică disertația ținută de profesorul Dr. A. Crăciunescu, care cu aceeași ocazie a vorbit despre însemnătatea culturală a seminarului dela înființarea sa, și până astăzi. Vedem apoi lista foștilor și actualilor elevi ai seminarului Andreian, cari au cântat în cor Imnul la centenarul I, cu ocazia festivalului din 28 Septembrie 1911. Urmază *Imnul*, cu text de I. Teculescu și muzica de T. Popovici. — Din știrile școlare sfîșim, că corpul profesoral se compune din un director și 14 profesori. Intriculați au fost în secțiunea teologică 98, în secțiunea pedagogică 112, laolaltă 210 elevi. Au părăsit institutul: 2 elevi (1 din secția teologică și 1 din cea pedagogică), a repausat un elev din cursul III-lea pedagogic. Au vizitat institutul: P. C. S. arhimandritul vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușariu ca reprezentant al consistorului arhidiecezan, precum și inspectorul regesc de școli al comitatului nostru, dl. Murka Săndor. Școala de aplicație, cu șase clase, a fost cercetată de 36 elevi și eleve. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a elevilor din secția teologică a fost condusă de prof. Dr. N. Bălan; ear cea din secția pedagogică de prof. Dr. V. Stan. — Anuarul mai cuprinde: Litere fundatiionale pentru fondul „Dr. Petru Șpan”, înștiințări pentru anul școlar viitor, câteva date despre activitatea literară a membrilor corpului profesoral în decursul anului școlar expirat ș. a.

Poșta redacției.

În jurul unui răspuns. Regretăm, dar nu-l putem publica. Pentru publicul nostru cetitor e cu totul irelevant, că lucrările cum s'au petrecut în căreșima cea mare din B.. Cei ce au eșit nemulțumiți, poate chiar ofențați dela ea, caute și reparația pe altă cale nu prin gazete, dacă n'au avut din capul locului precauțiunea de a nici nu intra în ea.

Nr. 70873/1912 Bis. (163) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească **Bătrâna**, tractul Dobrei clasa a III-a, se publică din oficiu concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petițiile concursului, instruite conform legilor în vigoare, suplicanții le vor substerne în termenul deschis Consistorului arhidiecezan.

Sibiiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 12 Iunie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 531/1912. (155) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. I. din **Apoldul inf.**, tractul Miercurei, devenită vacantă prin trecerea la cele vecinice a parohului Ioan Lazar, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B.

Doritorii de-a reflecta la ocuparea acestui post au să-și aștearnă petiția concursuală la subsemnatul oficiu în termenul precluz și a se prezenta în parohie — cu prealabila în-cunoștințare a protopopului în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântări și în predică.

Mercurea, 6/19 Iunie 1912.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al Miercurei în conțelegere cu comitetul parohial con-cernent.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

„Crișana” institut de credit și economii so-cietate pe acții în Brad.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de funcționar la centrala institutului „Crișana” din Brad se publică concurs cu termen până la 10 Iulie st. n. a. c.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

- a) salar Cor. 1200;
- b) banii de cvartir Cor. 300;
- c) 15% adaus de scumpete după salar;
- d) 6% crincuenale de câte 10% după salarul fundamental;
- e) tantiemă statutară (circa 200 cor).

Dela reflectanți să recere ca se documenteze, că au absolvat o școală superioară de comerț cu examen de maturitate, că posed în afară de limba română, limba maghiară, eventual și cea germană, în scris și vorbit și că au praxă de bancă suficientă pentru lucidatură.

Să cere mai departe a fi eliberați de serviciul militar activ.

Cel ales numai după un an de probă va fi denumit definitiv, când va fi înscris și la fondul de penziune al institutului.

Cerere împreună cu atestatele în original sau copie legalizată au a se înainta la subsemnata direcțiune, iar postul este a se ocupa imediat după alegere.

(161) 1—3

Direcțiunea.

Nr. 2025/1912 IV. (160) 1—1

Concurs.

La magistratul orașului Szászsebes e a se ocupa postul de **Diurnist** carele se va aplica ca translator și astfel să recere cunoașterea pe deplin a limbilor germană și maghiară în vorbit și scris.

Concurenții la acest post sunt datori ase înșina pe lângă arătarea condițiilor de plată la magistratul orașenesc până în 3 Iuliu a. c. alăturând tot odată și un atestat despre aplicațiunea lor de până acum.

Aplicarea se va face pe timp nehotărât cu abdicere de una lună.

Szászsebes, la 20 Iunie 1912.

Magistratul orașenesc.

Nr. 190/1912 (159) 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresți din comunele bisericești, mai jos numite, în protopresbiteratul Câmpenilor, să publică concurs cu termenul 15 Iunie 1912.

1. **Certegea**, cu salar 1000 cor. (600 cor. dela biserică și 400 cor. dela stat), locuință cu grădină. Învățătorul va propune religiunea, va ține școală de repetiție, să conducă strana și la liturgie să cânte cu elevii, să fie cântăreț bun și dacă va putea forma cor bisericesc, atunci va primi și o remunerație deosebită.

2. **Poiana-Valeaverde**, cu salar 1000 cor. din repartitie și locuință cu grădină.

3. **Săcătura**, cu salar 1000 cor. din repartitie și locuință cu grădină.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Cinceniile să compută numai după un serviciu de 5 ani în aceste comune bisericești.

Doritorii a ocupa aceste posturi învățătoresți să trimită concursul lor cu documentele recerute la subscrisul oficiu până la termenul statorit.

Câmpeni, 6 Iunie 1912.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 2693 Ep. 1912. (156) 3—3

Concurs.

Pentru trebuințele Consistorului arhidiecezan, în cursul anului 1912/13 să recere liferarea de 150 stânjini lemne de fag, neplutit, de prima calitate, care să fie așezate parte în Seminarium, parte în curtea din Str. Măcelarilor Nr. 45 în cursul lunilor Iulie și August a. c.

Ofertele să se adreseze în scris Consistorului arhidiecezan până la 15 Iulie n. a. c.

Sibiiu, 14/27 Aprilie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 1401/1912 (166) 1—1

Publicațiune.

Subsemnatul comisar al Corporațiunii industriale pentru executarea ordinațiunii legii industriale, conform § 46, își permite prin aceasta a invita pe toți industriașii din Nagyszeben cari au concesiune și sunt capace a exercia liberi o meserie, la adunarea generală a Corporațiunii industriale din Nagyszeben, care se va ține Vineri în 28 Iunie st. n. a. c. la oarele 6 după amiază, în sala orașenească din loc.

Obiectele de pertractat:

1. Statorirea taxelor de primire și de eliberare.
2. Statorirea salarului secretarului.
3. Alegerea prezidentului.
4. Alegerea consiliului și alor 3 contabili.

Nagyszeben, în 21 Iunie n. 1912.

Dr. Michael Fograscher,
comisarul Corporațiunii industriale.

De vânzare

în Sibiiu (Viehmarktplatz Nr. 21) un loc intravilan unde se pot edifica mai multe case.

Doritorii au a se adresa *Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 30 etajul prim.*

(162) 1—3

Dentist**Virgil Muntean**

Sibiiu, Strada Măcelarilor,

în fața cu Tipografia și Librăria arhidiecezană, intrarea prin strada **Quer Nr. 22.**

(126) 14—

Biblioteca Bunului Păstor,

redactată de Dr. N. Bălan.

Nr. 1.

Taina pocăinții

Studiu pastoral

de
Ioan Hanzu,
preot ort. rom.

Prețul 50 fil. + 5 fil.

Nr. 2.

Clerul și chestia alcoolismului

de

Dr. Augustin Egger,
fost episcop de St. Gallen.

Traducere din limba germană

de
Vasile Oana,
absolvent în teologie.

Prețul 80 fil. + 5 fil.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiiu.

Cărbuni de Petroșeni, Cărbuni pentru fauri, Kox de gaz

oferă trimiterea numai în vagon

Rudolf de Gardik, Sibiiu,

(95) 7— biroul în edificiul sanatorului.

VECHIA MEA

experiență este și rămâne, că pentru a alunga liniștile, precum a ajunge și a susține fraged o piele moale și un ten alb, nu există un săpun mai bun ca săpunul renumit în lume, **Steckenpferd** din Lapte de Crin, marca cal pe băț de Bergmann și Co., Tetschen a/Elbe. Bucata cu 80 fil. se află în farmacii, drogerii, parfumerii și în alte prăvălii aparținătoare branșei. Asemenea e minunată aprobată și Crema de Crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame; în tuburi a 70 fil. pretutindeni se află. (60) 15—40

La **Librăria arhidiecezană, Sibiiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

Serviciu prompt și conștientios.

Prima fabrică transilvană

ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și

lăcătușerie de artă și construcție,

instalată cu putere electrică.

E. Purece,

Sibiiu — Nagyszeben

Strada Faurului 19 (Schmidgasse).

(138; 6—20)

Cataloage de preț gratis și franco.

30,000 de părechi
păpuci și ghet
se vând cu preț redus.

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpucii și ghetele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie”

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinește.

Pentruce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. Deaceia el poate lifera ghetele bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIIU, Strada Oanei (Burgergasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Duminea deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa punctuos ca și până acum.

E deajuns a se arăta numărul, s'au a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbe cu alții, eventual să returnează banii.

(221) 21—

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.